

บทความรับเชิญ

“หอสูงชมเมืองรูปทรงโหวด”: ความเป็นมา และบทเรียนในการพัฒนาเมือง
ของเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด“Roi-et Tower”: Background and Urban Development Lessons of
Roi Et Municipality”ทรงชัย ทองปาน¹ และวุฒิสาร ตันไชย²

Songchai Thongpan and Wuttisan Tanchai

E-mail : songchaius@yahoo.com

บทคัดย่อ

เทศบาลเมืองร้อยเอ็ดนับเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งที่ประสบความสำเร็จในการสร้าง
อัตลักษณ์เมืองผ่านสิ่งปลูกสร้างที่เรียกว่า “หอสูงชมเมืองรูปทรงโหวด” (Roi-et Tower) จนทำให้เมืองร้อยเอ็ด
มีอัตลักษณ์ที่โดดเด่น ประชาชนเกิดความภาคภูมิใจ มีการเดินทางเข้ามาเที่ยวชมของผู้เยี่ยมเยือนจาก
ทั่วทุกสารทิศ ทั้งนี้ความสำเร็จดังกล่าวเกิดจากเงื่อนไขที่สำคัญ 3 ประการ คือ (1) การแปลงวิสัยทัศน์ไปสู่
การปฏิบัติ (2) การบริหารการก่อสร้างที่ทำให้สิ่งก่อสร้างนั้น ๆ สามารถใช้งานได้ และมีสุนทรียศาสตร์ทาง
สถาปัตยกรรม และ (3) การบริหารจัดการสิ่งก่อสร้างให้มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล สามารถใช้ประโยชน์ได้
อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจากเงื่อนไขดังกล่าว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ สามารถนำไปปรับใช้กับเมืองของ
ตนเอง เพื่อให้เกิดการพัฒนาเมืองที่ยั่งยืนต่อไปได้

คำสำคัญ : หอสูงชมเมือง, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, การพัฒนาเมือง, เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด

¹ รองศาสตราจารย์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Associate Professor, Faculty of Liberal Arts, Thammasat University

² ศาสตราจารย์

Professor

Abstract

Roi Et Municipality is recognized as one of the local administrative organizations that has successfully built a unique city identity through the construction of the Roi-et Tower. This landmark has given Roi Et a distinctive identity, instilling a sense of pride among its residents and attracting visitors from all directions. This success can be attributed to three key factors: (1) the translation of vision into action, (2) effective construction management that ensured both functionality and architectural aesthetics, and (3) efficient and result-oriented management of the structure to ensure continuous usability. These conditions offer valuable lessons that other local administrative organizations can adapt for their own cities to achieve sustainable urban development.

Keywords: Observation tower, Local Government Organization, Urban Development, Roi et Municipality

บทนำ

ด้วยเดือนพฤษภาคม 2568 ที่ผ่านมา มีเหตุการณ์สำคัญในวงการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นที่จับตามองอย่างน่าสนใจ คือ การเลือกตั้งผู้บริหารเมือง ได้แก่ เทศบาล ทั้งเทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล หลังจากที่ผู้บริหารเทศบาลได้หมดวาระการทำงานจากการทำงานในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา ซึ่งผลการเลือกตั้งในหลาย ๆ แห่งผู้บริหารชุดเดิมยังคงได้กลับเข้ามาทำหน้าที่ดูแลประชาชนอีกครั้ง บางแห่งไร้อุปสรรค ในขณะที่บางแห่งมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารเทศบาลอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นผลการเลือกตั้งดังกล่าว จึงสะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของผู้บริหารว่าที่ผ่านมา ผู้บริหารเทศบาลได้ทำหน้าที่ในการบริหารเมืองนั้น ๆ จนเป็นที่พึงพอใจของประชาชนหรือไม่

ดังนั้นเพื่ออิงกับกระแสการเลือกตั้งดังกล่าว บทความฉบับนี้จึงได้เลือกนำเสนอผลการดำเนินงานของเทศบาลแห่งหนึ่ง ที่ประสบความสำเร็จจากการพัฒนาเมืองด้วยการสร้างอัตลักษณ์เมือง (City Branding) จากสิ่งปลูกสร้างที่เรียกว่า “หอสูงชมเมืองรูปทรงโหวด” (Roi-et Tower) จนทำให้เมืองนั้นกลายเป็นเมืองที่มีอัตลักษณ์ที่โดดเด่น ประชาชนเกิดความรักภูมิใจ มีการเดินทางเข้ามาเที่ยวชมของผู้เยี่ยมชมจากทั่วสารทิศทั้งจากในจังหวัด ภูมิภาค และจากต่างประเทศ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากเมืองทางผ่านมาสู่เมืองที่เป็นจุดหมายปลายทาง นำมาสู่การพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในเมือง จนประชาชนไว้วางใจให้ผู้บริหารเทศบาลชุดเดิม ได้กลับเข้ามาบริหารเมืองอีกครั้ง ซึ่งเมืองดังกล่าว ได้แก่ “เมืองร้อยเอ็ด”

บทความครั้งนี้มีข้อเสนอที่ว่า การสร้างอัตลักษณ์เมือง (City Branding) นั้นเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาเมือง ด้วยเพราะการสร้างอัตลักษณ์เมืองเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาเมือง ทำให้เมืองมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น และเป็นที่จดจำ ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยว การลงทุน และคุณภาพชีวิตของประชาชนใน

เมือง อย่างไรก็ตามความสำเร็จในการสร้างอัตลักษณ์เมืองผ่านการก่อสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหลายประการ แต่เงื่อนไขที่สำคัญ ได้แก่ (1) การแปลงวิสัยทัศน์ (Vision) ไปสู่การปฏิบัติ (Action) (2) การบริหารการก่อสร้างที่ทำให้สิ่งก่อสร้างนั้น ๆ สามารถใช้งานได้ (Functionality) และมีสุนทรียศาสตร์ (Aesthetics) ทางสถาปัตยกรรม และ (3) การบริหารจัดการสิ่งก่อสร้างให้มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้บทความนี้ได้จากการสังเคราะห์จากงานวิจัยเรื่อง **“ถอดบทเรียน การพัฒนาเมืองด้วยสิ่งปลูกสร้างรูปแบบหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวด (Roi-et Tower)”** (ทรงชัย ทองปาน และวุฒิสาร ตันไชย, 2568) ซึ่งเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (TU-RAC) ดำเนินการ โดยมีผู้เขียนเป็นผู้ดำเนินการวิจัย ซึ่งบทความนี้จะนำเสนอเนื้อหาสำคัญ 3 ส่วน คือ ส่วนแรก ได้แก่ ความเป็นมาในการดำเนินงานก่อน ระหว่าง และหลังการก่อสร้างหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวด ส่วนต่อมา ได้แก่ บทเรียนการพัฒนาเมืองด้วยหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวด และส่วนสุดท้าย ได้แก่ บทสรุป

ความเป็นมาในการดำเนินงาน: ก่อน ระหว่าง และหลังการก่อสร้างหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวด

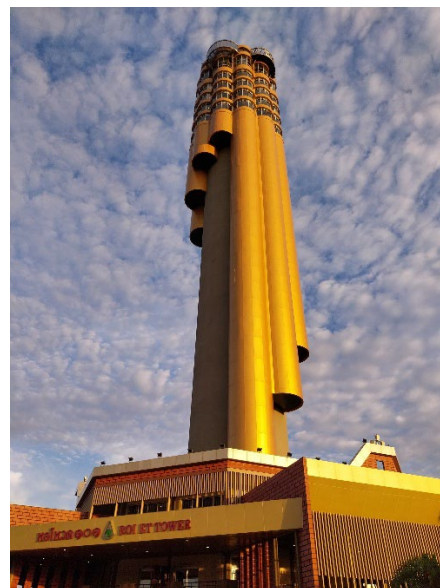
ก่อนสร้าง เมืองร้อยเอ็ดมีบึงพลาญชัย สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์เป็นศูนย์กลางของเมืองมาตั้งแต่อดีต และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวหลักของเมือง อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบกับเมืองร้อยเอ็ดกับเมืองอื่น ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมืองร้อยเอ็ดยังมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวไม่มากนัก แต่ด้วยจังหวัดร้อยเอ็ดและเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดมีแผนที่จะพัฒนาให้จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นเมืองท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของอีสานกลาง อีกทั้งผู้บริหารเทศบาลยังได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเมือง และได้มีการนำวิสัยทัศน์ดังกล่าวมาใช้อย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ส่งผลให้ผู้บริหารเทศบาลมีแนวคิดที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ขึ้นมาเพื่อเป็น “แลนด์มาร์ค” ของจังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบกับจังหวัดร้อยเอ็ดได้เลือกใช้โหวดเครื่องดนตรีที่เป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดร้อยเอ็ด เนื่องจากโหวดมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ มีความสำคัญในฐานะบุคคล และชุมชนต้นกำเนิด เมืองร้อยเอ็ดจึงได้นำโหวดมาผลิตซ้ำในรูปลักษณะต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบของเครื่องดนตรี ความรู้ และได้้นำโหวดไปใช้เป็นส่วนประกอบของสิ่งก่อสร้างในจังหวัดร้อยเอ็ด จนนำมาสู่แนวคิดในการนำโหวดมาเป็นแบบในการสร้างหอสูงชมเมืองจังหวัดร้อยเอ็ด

ดังนั้นเมื่อนายบรรจง โขจิตจิรนนท์ (พ.ศ. 2548) นายกเทศมนตรีเมืองร้อยเอ็ดในขณะนั้นได้มีนโยบายที่จะทำให้เมืองร้อยเอ็ดเป็นเมืองน่าอยู่ เมืองที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงาม และเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับประชาชน นายบรรจง โขจิตจิรนนท์เห็นว่า การสร้างหอสูงชมเมืองเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาเมืองเชิงเศรษฐกิจ จึงได้มอบหมายให้สถาปนิกกองช่างของเทศบาลออกแบบอาคารดังกล่าว โดยแนวคิดแรกเป็นเพียงต้องการที่จะพัฒนาพื้นที่ในเขตเมืองบางพื้นที่ให้เป็นอาคารหอสูงชมเมืองเท่านั้น พื้นที่เป้าหมายแรก ได้แก่ ตลาดหายโศก โดยนายกเทศมนตรีได้ให้สถาปนิกทดลองนำโหวดกับหอชมเมืองมาประสานเข้าด้วยกัน ทำให้เริ่มมีแนวคิดที่จะสร้างหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวด แต่ด้วยข้อจำกัดต่าง ๆ โดยเฉพาะพื้นที่ดังกล่าวอยู่ใน

แนวรัศมีการบิน มีขนาดพื้นที่เล็ก ทำให้ไม่เหมาะสมในการก่อสร้างจึงทำให้ต้องชะลอการดำเนินงานออกไป แต่ก็ทำให้ถึงความเป็นไปได้ในการก่อสร้างหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดเพิ่มมากยิ่งขึ้น 10 ปีต่อมา ได้นำมาสู่แนวคิดที่จะสร้างในพื้นที่แห่งที่สอง ได้แก่ บริเวณคูเมืองเก่าด้านทิศตะวันตกของบึงปลาญชัย ซึ่งได้มีการออกแบบหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดแบบที่ 2 ขึ้นมาใหม่ให้เหมาะกับลักษณะของพื้นที่ อย่างไรก็ตามด้วยพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในเขตโบราณสถาน ทำให้เทศบาลไม่สามารถก่อสร้างได้ จนโครงการต้องชะลอออกไปอีกครั้ง ในที่สุดเมื่อนายอนุสรณ์ แก้วกังวาล ได้ย้ายมารับตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด และมีนโยบายที่จะสนับสนุน จึงได้ผลักดันให้โครงการก่อสร้างหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดกลับมาอีกครั้ง และมีแผนที่จะก่อสร้างบริเวณสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ร้อยเอ็ด ด้วยเป็นพื้นที่โล่ง มีผืนน้ำ ทำให้เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการก่อสร้าง จนทำให้เกิดหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดแบบที่ 3 ขึ้นมา นำมาสู่การทำประชาพิจารณ์เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ซึ่งผลการประชาพิจารณ์ได้รับความเห็นชอบ หลังจากผ่านการรับฟังความคิดเห็นเทศบาลได้นำเสนอโครงการแก่คณะกรรมการอำนวยการบริหาร และสนับสนุนสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ร้อยเอ็ดเพื่อขอใช้พื้นที่ของสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ในการก่อสร้าง ผลการประชุมที่ประชุมเห็นชอบให้ใช้พื้นที่ดังกล่าวได้ จนในปีเดียวกันเทศบาลได้มีโอกาสนำเสนอโครงการแด่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

ต่อมา เพื่อให้เทศบาลสามารถนำโครงการดังกล่าวบรรจุเข้าไปในแผนพัฒนาจังหวัดร้อยเอ็ดเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ เทศบาลจึงได้จัดทำรายงานการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการเพื่อนำเสนอแก่คณะกรรมการ โดยเฉพาะข้อมูลแสดงความคุ้มค่าในการดำเนินโครงการ จนเมื่อนายกรัฐมนตรีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้มาจัดประชุมคณะรัฐมนตรีนอกสถานที่ (พ.ศ. 2559) ทำให้โครงการก่อสร้างหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดได้เข้าไปเป็นโครงการหนึ่งในยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดด้วยโมเดล “ร้อยเอ็ด 4.101” คงเหลือเฉพาะรอการสนับสนุนงบประมาณจากส่วนกลาง ในระหว่างนั้นกรมโยธาธิการ และผังเมืองได้ช่วยปรับปรุงแบบแปลนในการก่อสร้างหอโหวดมีความสมบูรณ์ และมีความเป็นไปได้ในเชิงวิศวกรรมมากขึ้น จนเกิดหอโหวดแบบที่ 4 ซึ่งเป็นแบบของหอโหวดในปัจจุบัน (ภาพที่ 1) แต่ด้วยต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการก่อสร้างทำให้หอโหวดยังไม่ได้ลงมือก่อสร้าง

จนเมื่อมีการประชุมคณะกรรมการมูลนิธิสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์เมื่อ พ.ศ. 2560 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จฯ ไปทรงเป็นประธานกรรมการประชุมใหญ่สามัญประจำปี พ.ศ. 2560 มูลนิธิสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ฯ ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา กรุงเทพมหานคร การประชุมครั้งนั้นผู้ว่าราชการจังหวัด และนายกเทศมนตรีเมืองร้อยเอ็ด ได้มีโอกาสนำเสนอแผนพัฒนาสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ร้อยเอ็ดต่อที่ประชุม จนในที่สุดเทศบาลได้รับงบประมาณในการก่อสร้าง โดยได้เริ่มดำเนินการก่อสร้างในวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2560

ภาพที่ 1 หอชมเมืองแบบที่ 4 (ภาพซ้าย) ซึ่งเป็นต้นแบบหอโหวดในปัจจุบัน (ภาพขวา)

ระหว่างสร้าง เทศบาลเมืองร้อยเอ็ดได้รับหน้าที่เป็นผู้กำกับดูแลการก่อสร้างหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวด โดยหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดเริ่มก่อสร้างตั้งแต่วันที่ 29 กันยายน 2560 ซึ่งในช่วงที่มีการก่อสร้าง เทศบาลได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรายละเอียดต่าง ๆ อาทิ เปลี่ยนแปลง และเพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำ ลิฟท์ สำหรับคนพิการ เคลื่อนย้ายหม้อแปลงไฟฟ้า บิมน้ำเพื่อความปลอดภัยแก่ผู้เยี่ยมชม อีกทั้งยังได้เพิ่มเติมพื้นที่ทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว อาทิ การติดตั้งจุดชมวิวกะจกใส หรือสกายวอล์ค การเพิ่มเติมจุดโหนสลิง ไรด์ตัว การต่อเติมชั้นที่ 35 เพื่อประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ และพระพุทธรูปเมืองมงคล พระพุทธรูปประจำ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งการเปลี่ยนแปลงมีเป้าหมายเพื่อให้หอสูงชมเมืองรูปทรงโหวด สามารถให้ประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เยี่ยมชม แม้ในการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้จะต้องประสบกับปัญหาต่าง ๆ แต่เทศบาลก็สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวจนนำมาสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานได้

นอกจากนี้ภายหลังจากที่โครงสร้างของหอสูงชมเมืองเสร็จสิ้นแล้ว เทศบาลยังได้บริษัทเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญเข้ามารับผิดชอบในการตกแต่งภายในจนทำให้หอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดมีความสมบูรณ์ และมีเอกลักษณ์มากยิ่งขึ้น ผ่านการนำอัตลักษณ์ต่าง ๆ ของจังหวัดร้อยเอ็ดมาใช้ในการตกแต่ง ซึ่งกระบวนการทำงานระหว่างเทศบาล และบริษัทเอกชนทำให้หอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดมีจุดเด่นที่แตกต่างจากหอสูงชมเมืองอื่น ๆ

ทั้งนี้ในช่วงระหว่างดำเนินโครงการ นายกเทศมนตรี และทีมงานได้มีการติดตามการดำเนินโครงการอย่างใกล้ชิด อีกทั้งยังมีการติดตามโดยหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของมูลนิธิสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งเทศบาลยังได้มีโอกาสนำเสนอความก้าวหน้าแก่ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เมืองศรีนครเป็นองค์ประธานการประชุมใหญ่

สามัญประจำปี 2562 ของมูลนิธิสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

จนในวันที่ 16 มีนาคม 2563 หอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดได้ดำเนินการแล้วเสร็จสิ้น พร้อมเปิดให้บริการ โดยใช้งบประมาณในส่วนของการก่อสร้างจากงบกลางจำนวนทั้งสิ้น 341.800 ล้านบาท และงบประมาณของเทศบาลเองในส่วนของการต่อเติมประโยชน์ใช้สอย และปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบ จำนวน 99.424 ล้านบาท

หลังสร้าง หลังจากหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดได้เปิดให้บริการเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2563 เทศบาลเมืองร้อยเอ็ดได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สตรีพระราชดำเนินมาทรงเปิดอาคารหอโหวด 101 ในวันพฤหัสบดี ที่ 20 พฤษภาคม 2564 ทำให้เกิดการรับรู้ถึงหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดของหน่วยงาน และประชาชนทั่วไป หอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดจึงนับเป็นโครงการที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ มาโดยตลอด นับตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ การติดตามการดำเนินงาน จนกระทั่งเสร็จสิ้นโครงการ

สำหรับการบริหารจัดการหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดนั้น หอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดมีการบริหารงานที่แตกต่างจากหอสูงชมเมืองในที่อื่น ๆ ด้วยหอสูงชมเมืองตั้งอยู่ในสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ฯ ทำให้หอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดอยู่ภายใต้การบริหารของคณะกรรมการอำนวยการบริหาร และสนับสนุนสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ร้อยเอ็ด ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการดูแลรักษาสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ พ.ศ. 2531 (5 สิงหาคม พ.ศ. 2531) และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการดูแลสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2555 เป็นหลัก ในส่วนของเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดนั้นจะทำหน้าที่ในการดูแล และบริหารจัดการหอสูงชมเมือง ภายใต้การบริหาร หอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดนั้น มีโครงสร้างหน่วยงานย่อยที่ทำหน้าที่โดยตรงในการบริหารจัดการหอโหวดผ่านเงินรายได้ของตนเอง โดยแบ่งออกเป็น 7 หน่วยงาน ได้แก่ ฝ่ายบริหาร/ธุรการ ฝ่ายไอที ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฝ่ายการเงิน ฝ่ายทั่วไป ฝ่ายช่าง ฝ่ายแม่บ้าน ปัจจุบันมีบุคลากรจำนวนทั้งหมด 47 คน โดยใช้วิธีการจ้างตามภารกิจ 22 คน และจ้างเหมา 25 คน ในส่วนของการบริหารจัดการงบประมาณนั้น เป็นการบริหารงบประมาณผ่านสำนักการศึกษา โดยมีคณะกรรมการเพื่อกำหนดแผนการใช้จ่ายเงินรายรับของสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ เช่นเดียวกับการใช้จ่ายงบประมาณในส่วนอื่น ๆ ของเทศบาล

สำหรับการหารายได้ หอโหวดมีการแสวงหารายได้ที่โดดเด่น คือ (1) มีการกำหนดระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงบประมาณ และรายได้ โดยอาศัยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการดูแลรักษาสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ พ.ศ. 2531 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการดูแลสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2555 และ ประกาศเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด เรื่อง ประกาศใช้ระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดหาผลประโยชน์ทรัพย์สินของสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ร้อยเอ็ด พ.ศ. 2563 โดยมีแหล่งที่มาของรายได้ 7 ทาง อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติแหล่งรายได้หลักของหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดมาจากรายได้อันเกิดจากการให้บริการเป็นหลัก ทั้งค่าบริการเข้าชมหอโหวด ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ

อาทิ ค่าเช่าพื้นที่เพื่อกระจายสัญญาณเครือข่ายมือถือ ค่าใช้บริการกล้องส่องทางไกล ค่าใช้น้ำประปา ค่าใช้ไฟฟ้า ค่าธรรมเนียมต่อสัญญา เงินบริจาค ฯลฯ

ทั้งนี้ในช่วงตั้งแต่เปิดให้บริการ เทศบาลมีรายได้จากการให้บริการในหลากหลายรูปแบบ อย่างไรก็ตามรายได้หลักมาจากการจำหน่ายบัตร โดยในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2564 - พ.ศ. 2567 เทศบาลมีรายได้จากการจำหน่ายบัตรเข้าชมหอโหวดรวม 72,478 ล้านบาท ซึ่งรายได้ดังกล่าวเพิ่มขึ้นเกือบทุกปี ยกเว้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ที่มีรายได้ต่ำกว่าปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 3,159 ล้านบาท ในขณะที่รายจ่ายของหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดประกอบไปด้วย เงินเดือนค่าจ้าง ค่าตอบแทน ค่าวัสดุ ค่าครุภัณฑ์ และค่าสาธารณูปโภค ซึ่งนับตั้งแต่หอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดเปิดให้บริการตั้งแต่เดือนธันวาคม 2563 จนถึงเดือนธันวาคม 2567 หอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดมีจำนวนผู้ที่เข้าชมจำนวนทั้งสิ้น 2,757,910 คน โดยปีที่มีจำนวนผู้เข้าชมมากที่สุด คือ ปีงบประมาณ 2566 จำนวน 797,052 คน โดยจำนวนผู้เข้าชมหอโหวดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ในการให้บริการนั้น หอชมเมืองรูปทรงโหวดมีการให้บริการต่าง ๆ ได้แก่ การจำหน่ายบัตร โดยจะเปิดให้บริการทุกวันตั้งแต่เวลา 09.00 – 19.00 น. และเริ่มจำหน่ายตั๋วตั้งแต่เวลา 09.00 – 18.00 น. ซึ่งมีอัตราค่าเข้าชมแตกต่างกันไป ทั้งที่เสียค่าธรรมเนียมเป็นรายบุคคล ค่าธรรมเนียมในกรณีที่มาเป็นกลุ่ม และมีหนังสือขอเข้าชมรวมถึงกลุ่มที่ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม อีกทั้งยังมีการให้บริการทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ โดยผู้เข้าชมสามารถซื้อบัตรได้ ณ หอโหวด 101 ชั้น 2 หรือสามารถจองตั๋วผ่านระบบออนไลน์ นอกจากนี้ผู้เข้าชมยังสามารถสมัครเป็นสมาชิกรายปี ในราคา 499 บาท ซึ่งจะสามารถเข้าชมหอโหวดได้ไม่จำกัดครั้ง ตลอดเวลา 1 ปี และยังสามารถนำบัตรไปปรับส่วนลดกับร้านค้าพันธมิตรกว่า 81 ร้านค้า สะท้อนให้เห็นถึงการเชื่อมโยงเครือข่ายของเทศบาลกับภาคเอกชนในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยผู้เข้าชมสามารถใช้บริการจุดบริการต่าง ๆ ภายในหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดได้ 11 ชั้น นอกจากนี้ยังเปิดให้เยี่ยมชมในรูปของการศึกษาดูงานจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานในจังหวัด หน่วยงานในจังหวัดอื่น ๆ หน่วยงานระดับประเทศ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา หน่วยงานต่างประเทศ และหน่วยงานอื่น ๆ นอกจากนี้หอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดยังจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวต่าง ๆ

ทั้งนี้ความสำเร็จของการดำเนินงานสะท้อนได้จากรางวัลที่เทศบาลได้รับ อาทิ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เทศบาลได้รับรางวัลที่ 2 ประเภทดีเลิศ ระดับประเทศ ชื่อโครงการนวัตกรรม “หอโหวด จากภูมิปัญญา สู่การพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน” เงินรางวัล 2.7 ล้านบาท รางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ครั้งที่ 14 (รางวัลกนิรี) สาขาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ (Learning & Doing) และได้รับรางวัลพระราชทาน รางวัลยอดเยี่ยม THAILAND TOURISM GOLD AWARDS หรือรางวัลกนิรี จากทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญาสิริวัฒนาพรรณวดี ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี

นอกจากนี้ชุมชนยังมีความพึงพอใจต่อการเกิดขึ้นของหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดด้วย เพราะเห็นว่าได้ก่อให้เกิดผลดีต่อเมืองร้อยเอ็ดในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ (1) ด้านเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยว โดยเห็นว่าการเปิดให้บริการหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดได้ทำให้เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจของเมืองร้อยเอ็ด นอกจากนี้ยังได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนโดยเฉพาะชุมชนได้เข้าไปจำหน่ายสินค้าทำให้คนในชุมชนมีรายได้มากขึ้น (2) ด้านสังคม

ได้แก่ สร้างชื่อเสียงให้กับเมืองร้อยเอ็ด ทำให้ประชาชนเกิดความภาคภูมิใจ ความภาคภูมิใจดังกล่าวทำให้เกิดการส่งต่อข้อมูล เกิดการชักชวนคนที่รู้จักจากจังหวัดอื่น ๆ ให้มาเยี่ยมเยือนเมืองร้อยเอ็ด อีกทั้งหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดยังเป็นศูนย์รวมจิตใจแห่งใหม่ของชาวเมืองร้อยเอ็ด ด้วยบริเวณชั้นบนสุดของหอโหวดเป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธรูปมิ่งเมืองมงคลพระพุทธรูปสำคัญประจำจังหวัดร้อยเอ็ด และ (3) ด้านการพัฒนาเมืองได้แก่ การเป็นแลนด์มาร์คของเมืองร้อยเอ็ด และของภาคอีสาน เป็นแหล่งเรียนรู้ของเด็ก และเยาวชนทั้งในจังหวัด และต่างจังหวัด

อย่างไรก็ตาม ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุง และพัฒนาหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดได้แก่ (1) การเปิดพื้นที่ทางเศรษฐกิจให้กับประชาชนมากขึ้น ทั้งการขยายเวลา และจำนวนวัน โดยเปิดพื้นที่ให้ชุมชนสามารถขายของได้มากขึ้นจากวันที่ได้กำหนดไว้เดิม และเปิดบริการตลาดให้เร็วขึ้น การประชาสัมพันธ์สินค้าชุมชนให้ผู้เยี่ยมชมหอโหวดได้รับรู้ (2) จัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว อาทิ จัดกิจกรรมดนตรีในสวน เพิ่มที่นั่งสำหรับพักผ่อนสำหรับผู้สูงอายุ (3) แก้ปัญหาเรื่องที่จอดรถ อาทิ เพิ่มสถานที่จอดรถ (4) เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ อาทิ ป้ายบอกทางภาษาต่างประเทศ ป้ายบอกซื้อสินค้า/ราคาสำหรับสินค้าจากชุมชน และ (5) อื่น ๆ อาทิ ต้องการให้หอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดในอนาคตยังคงสภาพอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน “หรือให้ดีขึ้น ทั้งในด้านของความสะอาด ด้านการต้อนรับของพนักงาน เป็นต้น

บทเรียนการพัฒนาเมืองด้วยหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวด

การพัฒนาเมืองด้วยสิ่งปลูกสร้างรูปแบบหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวด นอกจากโครงการจะประสบความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้แล้ว การดำเนินโครงการดังกล่าว ยังทำให้เกิดบทเรียนที่ดีในการพัฒนาเมืองด้วยหอสูงชมเมือง (ภาพที่ 2) ที่เทศบาลร้อยเอ็ด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการต่อยอด หรือเป็นบทเรียนสำหรับการพัฒนาเมืองในด้านอื่น ๆ ต่อไปได้ กล่าวคือ

หอสูงชมเมือง

การแปลงวิสัยทัศน์ (Vision) ไปสู่การปฏิบัติ (Action)

- ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินโครงการให้ประสบความสำเร็จ (Determination)
- การมีทีมงานที่ดี (Teamwork)
- มีการถอดบทเรียน (Lesson Learned) และเรียนรู้ (Learning) จากองค์กรอื่น
- มีการนำทุนทางวัฒนธรรม (Cultural Capital) มาใช้ในการสร้างแบรนด์เมือง (City Branding) เพื่อพัฒนาเมือง (Urban Development)
- การนำทุนทางสังคมมาใช้ (Social Capital)
- มีการศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study)
- มีการตัดสินใจเลือกที่ตั้งที่เหมาะสม (Location Decision) เพื่อให้ได้พื้นที่ที่เหมาะสมในการก่อสร้างหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวด

การบริหารการก่อสร้างที่ทำให้หอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดสามารถใช้งานได้ (Functionality) และมีสุนทรียศาสตร์ (Aesthetics) ทางสถาปัตยกรรม

- "ทำไปปรับไป" เรียนรู้ และพัฒนา (Learning and Improvement) เพื่อให้ได้สิ่งที่ดีที่สุด
- มีการเจรจาเพื่อแก้ปัญหา (Problem-Solving Negotiation)
- มีการกำกับติดตาม (Monitoring) การก่อสร้างอย่างใกล้ชิดจากนายกเทศมนตรี
- การสร้างสรรค์ด้วยการนำเอกลักษณ์ท้องถิ่น (local identity) มาใช้ในการตกแต่งภายใน

การบริหารจัดการหอโหวดให้มีประสิทธิภาพ และสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่อง

- มีการบริหารจัดการในรูปแบบของเอกชน (Private Management) และการคำนึงถึงผู้ให้บริการ (Customer Service)
- มีทิศทางการบริหารจัดการการเงินที่ดี (Financial Management)
- การให้บริการอย่างเท่าเทียม (Equitable Service)
- มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโหวดอย่างต่อเนื่อง (Continuity) ตามแนวคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
- การนำหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดไปสร้างเป็นแบรนด์เมือง (City Branding)

ภาพที่ ๒ บทเรียนการพัฒนาเมืองด้วยหอสูงชมเมือง

1) การแปลงวิสัยทัศน์ (Vision) ไปสู่การปฏิบัติ (Action)

ด้วยผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ (Visionary Leadership) ที่จะพัฒนาเมืองร้อยเอ็ดในมิติต่าง ๆ โดยเฉพาะการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวให้สวยงามสอดคล้องกับการพัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่ ซึ่งผู้บริหารได้นำวิสัยทัศน์ดังกล่าวมาปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และต่อเนื่อง โดยเฉพาะการนำทุนทางวัฒนธรรม (Cultural Capital) มาใช้ในการสร้างแบรนด์เมือง (City Branding) เพื่อพัฒนาเมือง (Urban Development) ในรูปของ “แลนด์มาร์ค” จนนำมาสู่แนวคิดในการก่อสร้างหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวด ซึ่งแม้จะมีอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย แต่ด้วยความมุ่งมั่นของผู้บริหารที่จะดำเนินโครงการให้ประสบความสำเร็จ (Determination) อีกทั้งการมี

ทีมงานที่ดี (Teamwork) มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ จึงส่งผลให้ผู้บริหารสามารถขับเคลื่อนโครงการดังกล่าวได้อย่างเป็นรูปธรรม

ทั้งนี้ความสำเร็จในการดำเนินโครงการก่อสร้างหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดยังขึ้นอยู่กับ การถอดบทเรียน (Lesson Learned) และการเรียนรู้ (Learning) จากองค์กรอื่น ๆ ผ่านการศึกษาดูงานหอสูงชมเมืองต่าง ๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ การเรียนรู้ดังกล่าวได้ทำให้เทศบาลได้รับทราบจุดเด่น จุดด้อย ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และความล้มเหลว และเทศบาลได้นำมาปรับใช้กับการพัฒนาหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดร้อยเอ็ดจนประสบความสำเร็จ แตกต่างจากหอสูงชมเมืองในจังหวัดอื่น ๆ

นอกจากเทศบาลจะนำทุนทางวัฒนธรรมเข้ามามีใช้ในการพัฒนาหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดแล้ว เทศบาลยังได้นำทุนทางสังคม (Social Capital) มาใช้ผ่านกระบวนการต่าง ๆ ได้แก่ การสร้างพันธมิตร (Partnership) การประสานความร่วมมือ (Collaborative) กับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทางการ และไม่ เป็นทางการ จนทำให้เกิดการยอมรับ และได้รับการสนับสนุน การได้รับการยอมรับจากภาคประชาสังคม (Social Acceptance) การได้รับการยอมรับจากจังหวัดจนกลายเป็นนโยบายสาธารณะ (Public Policy) โครงการได้รับการบรรจุเข้าไว้ในแผนพัฒนาจังหวัด การได้รับการยอมรับจากคณะกรรมการอำนวยการบริหาร และสนับสนุน สอนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ร้อยเอ็ด ทำให้เทศบาลสามารถใช้สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ร้อยเอ็ดเป็นสถานที่ ก่อสร้างหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดได้ เป็นการตัดสินใจเลือกที่ตั้งที่เหมาะสม (Location Decision) เพื่อให้ได้พื้นที่ ที่ดีที่สุดในการก่อสร้างหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวด โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำให้เทศบาลได้มีโอกาสนำเสนอโครงการแด่ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ จนนเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้เทศบาลได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐในที่สุด

การที่หอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดได้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาจังหวัด ได้ทำให้ เทศบาลสามารถระดมทรัพยากร (Resources Mobilization) ในส่วนของงบประมาณ และองค์ความรู้เพื่อนำมาใช้ในการก่อสร้างหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดจนสำเร็จ โดยเฉพาะการที่โหวดมีที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม ได้แก่ สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ร้อยเอ็ด ทำให้เทศบาลสามารถระดมทรัพยากรงบประมาณจากแหล่งดังกล่าวได้ง่ายยิ่งขึ้น อีกทั้งการมีแผนในการบริหารจัดการด้านงบประมาณการศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study) ยังทำให้เทศบาลรับรู้ถึงความเป็นไปในการดำเนินโครงการ และแนวทางการบริหารจัดการหอสูงชมเมืองในอนาคต ทำให้เทศบาลสามารถแสวงหางบประมาณจากแหล่งอื่น ๆ เพื่อต่อเติมเพิ่มประโยชน์ให้กับหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2) การบริหารการก่อสร้างที่ทำให้หอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดสามารถใช้งานได้ (Functionality) และมีสุนทรียศาสตร์ (Aesthetics) ทางสถาปัตยกรรม

เกิดจากการทำงานที่มีลักษณะ “ทำไปปรับปรุง” เรียนรู้ และพัฒนา (Learning and Improvement) เพื่อให้ได้สิ่งที่ดีที่สุด อาทิ การเพิ่มเติมชั้น Sky walk ชั้นที่ 34 การเพิ่มเติมชั้นที่ 35 ซึ่งเป็นชั้นสูงสุดที่ต่อเติมใหม่ตามสัญญาเพิ่มเติม โดยใช้เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ และพระพุทธรูปมิ่งเมืองมงคล พระพุทธรูปประจำ

จังหวัดร้อยเอ็ด การเพิ่มเติมพื้นที่ใช้สอยอื่น ๆ ทำให้เมื่อหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดเมื่อสร้างเสร็จสามารถดึงดูดผู้เข้ามาเยี่ยมชม เป็นการบริหารการก่อสร้างที่ทำให้หอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดสามารถใช้งานได้ (Functionality) อีกทั้งยังสามารถใช้งานได้ทันทีโดยไม่ต้องปรับปรุงใหม่ ทั้งนี้ “การทำไปปรับไปดังกล่าว” ไม่ได้ก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินงาน ด้วยเพราะเทศบาลมีการเจรจาเพื่อแก้ปัญหา (Problem-Solving Negotiation) จนเป็นที่ยอมรับระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้แนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ดีที่สุด เกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงมีการกำกับติดตาม (Monitoring) การก่อสร้างอย่างใกล้ชิดจากผู้บริหาร ทำให้เทศบาลสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว ต่อเนื่อง การดำเนินการไม่ล่าช้าเหมือนเช่นโครงการขนาดใหญ่อื่น ๆ

นอกจากนี้เทศบาลได้สร้างสรรค์หอสูงชมเมืองด้วยการนำเอาเอกลักษณ์ท้องถิ่น (local identity) มาใช้ในการตกแต่งภายใน ทำให้เกิดสุนทรียศาสตร์ (Aesthetics) ทางสถาปัตยกรรมแก่หอสูงชมเมืองรูปทรงโหวด ซึ่งนอกจากหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดจะมีเอกลักษณ์จากภายนอกอันเนื่องมาจากการออกแบบเป็นรูปทรงเครื่องดนตรีที่เรียกว่าโหวดแล้ว ภายในหอสูงยังเต็มไปด้วยสัญลักษณ์ต่าง ๆ ของจังหวัดร้อยเอ็ดผ่านสีของดอกไม้ และสีของผ้าไหมประจำจังหวัด สีของโหวด กระรอกขาวที่ปรากฏในตำนานนิทานพื้นบ้านของภาคอีสาน การนำภาพถ่ายเมืองร้อยเอ็ดในช่วงเวลาต่าง ๆ มาเล่าเรื่อง เป็นต้น ทำให้ผู้เข้าชมรับรู้ได้ถึงอัตลักษณ์ของเมืองร้อยเอ็ด

3) การบริหารจัดการหอโหวดให้มีประสิทธิภาพ และสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ความโดดเด่นของเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดในการบริหารจัดการหอโหวดให้มีประสิทธิภาพ และสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่องนั้นเกิดจาก เทศบาลได้กำหนดให้หอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดมีการบริหารจัดการในรูปแบบของเอกชน (Private Management) ที่คำนึงถึงผู้ใช้บริการ (Customer Service) ทำให้การบริการมีคุณภาพ เป็นที่พึงพอใจของผู้เยี่ยมชม มีบุคลากรของหอโหวดที่มีความรู้ความสามารถ เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ ที่เห็นคุณค่าของการให้บริการ ซึ่งนอกจากการบริหารองค์กรจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับเอกชนแล้ว รูปแบบการให้บริการยังมีลักษณะของเอกชนเช่นเดียวกันนั้นคือการให้บริการที่คำนึงถึงความพึงพอใจสูงสุดของผู้มาใช้บริการ (Customer Satisfaction) ทั้งในแง่ของการเข้ามาใช้บริการ กิจกรรม พันทนาการ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เข้าชมหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดเกิดความประทับใจ (Impression) เกิดการบอกต่อ (Word of Mouth) จนมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากกลับมาเยี่ยมชมหอโหวดอีกครั้ง (Revisiting of Tourists)

อีกทั้งเทศบาลยังมีทิศทางการบริหารจัดการการเงินที่ดี (Financial Management) ทำให้หอสูงชมเมืองสามารถสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยเพราะเทศบาลมีการกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดหาผลประโยชน์ในการแสวงหารายได้ที่เป็นรูปธรรม มีที่มาของรายได้หลากหลายช่องทาง (Multi-Income Stream) และเป็นรายได้ที่เกิดจากสินทรัพย์ที่ลงทุนไว้ (Passive Income) รวมถึงการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวหอโหวดอย่างต่อเนื่อง (Continuity) ตามแนวคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งผลจากการบริหารการเงินที่ดีได้ทำให้เทศบาลมีรายได้ มีผลกำไรเพียงพอที่จะสามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดได้

โดยไม่ต้องพึ่งพิงงบประมาณของเทศบาล นอกจากนี้หอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดยังมีการให้บริการอย่างเท่าเทียม (Equitable Service) และยุติธรรม ด้วยเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความสำคัญกับกลุ่มเปราะบางที่สะท้อนผ่านค่าเข้าชม และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในหอสูงชมเมือง การนำหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดมาสร้างเป็นแบรนด์เมือง (City Branding) ผ่านทางช่องทางต่าง ๆ ยิ่งทำให้ประชาชน และนักท่องเที่ยวเกิดความเข้าใจในคุณค่าของหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวดมากยิ่งขึ้น

บทสรุป

การเกิดขึ้นของหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวด ได้ทำให้เกิดผลต่อการพัฒนาเมืองร้อยเอ็ดในหลาย ๆ ด้าน โดยในด้านเศรษฐกิจ ได้ทำให้เกิดการจ้างงาน ชุมชนมีรายได้เพิ่มจากการจำหน่ายสินค้าชุมชน ผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มจากการจำหน่ายสินค้า และการให้บริการ ผลทางสังคม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของชุมชน การกระจายรายได้ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการท่องเที่ยว ผลทางจิตวิทยา ได้แก่ ความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ประชาชนเกิดความสุข และความผ่อนคลาย มีความเชื่อมั่นต่อผู้บริหารท้องถิ่น และผลทางวัฒนธรรม ได้แก่ การส่งเสริมเอกลักษณ์ท้องถิ่น และการเผยแพร่วัฒนธรรม

ดังนั้นจากความเป็นมา และบทเรียนในการพัฒนาเมืองของเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดที่ได้กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จำเป็นที่ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเมืองที่ชัดเจน มีการนำวิสัยทัศน์ดังกล่าวไปใช้ปฏิบัติจริง และอย่างต่อเนื่อง มิใช่มีวิสัยทัศน์เพียงเพื่อให้ครบตามองค์ประกอบของการทำแผนท้องถิ่นเท่านั้น อีกทั้งการพัฒนาเมืองผ่านสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงความยั่งยืน ด้วยการบริหารการก่อสร้างเพื่อให้สิ่งก่อสร้างนั้น ๆ สามารถใช้งานได้อยู่ตลอดเวลา จึงมีความจำเป็น รวมทั้งสิ่งก่อสร้างนั้น ๆ ไม่ควรก่อให้เกิดประโยชน์เฉพาะการใช้งานเท่านั้น แต่ควรสะท้อนให้เห็นถึงความงาม และเอกลักษณ์ของเมืองจนกลายมาเป็นแบรนด์เมือง เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจของประชาชนในเมือง รวมถึงสร้างความประทับใจให้กับผู้เยี่ยมชมอื่น ๆ ผ่านการบริหารจัดการสิ่งก่อสร้างนั้น ๆ ให้มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล ทั้งด้านการเงิน ความเท่าเทียมในการให้บริการ การมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อไม่ทำให้สิ่งก่อสร้างนั้น ๆ กลายเป็นสิ่งก่อสร้างที่ใช้งบประมาณมหาศาล แต่กลับร้างขาดการใช้ประโยชน์เมื่อเวลาผ่านไป

เอกสารอ้างอิง

ทรงชัย ทองปาน และวุฒิสาร ตันไชย. (2568). รายงานฉบับสมบูรณ์ถอดบทเรียน การพัฒนาเมืองด้วยสิ่งปลูกสร้างรูปแบบหอสูงชมเมืองรูปทรงโหวด (Roi-et Tower). เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด.